

VAMMAISNEUVOSTON KOKOUS

Sijainti: Etäpalaverina Teams -kokouksena

Päivämäärä: 25.5.2021

Klo: 12.30-13.45

Läsnä: Mirja Mäki-Kulmala, puheenjohtaja

Midia Al Hanan

Sirpa Herronen

Jori Kortelainen

Leena Lehto

Minna Vilhunen

Marjut Niskanen, sihteeri

Vierailijat: muistikoordinaattori Miia Asikainen, sosiaaliohjaaja Anita Myllymäki

Poissa: Helena Pihlajasaari

Asiat:

1. Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

2. Muistiasiat; vieraana muistikoordinaattori Miia Asikainen

Miia Asikainen vieraili kokouksessa. Hän kertoi mm. muistisairaahan kohtaamisesta; liite 1.

3. Kuljetuspalvelukilpailutus ja käytännön ohjeistus; vierailijana sosiaaliohjaaja Anita Myllymäki

Sosiaaliohjaaja Anita Myllymäki kertoi maakunnallisen kuljetuspalvelun yhtenäistämisen myötä muuttuvista käytännön asioista liittyen vaikeavammaisten kuljetuspalvelua käyttävien asiointi- ja virkistysmatkoihin; liite 2.

4. Lausunto Jyväskylän seudun joukkoliikenteen linjastosuunnitelman luonnoksesta

Vammaisneuvoston sihteerin Marjut Niskanen sai huhtikuussa Jyväskylän joukkoliikennepäällikkö Ari Tuoviselta vammaisneuvostolle osoitettu lausuntopyynnön koskien Jyväskylän seudun joukkoliikenteen linjastosuunnitelman luonnosta.

Lausunto työstettiin sähköpostien välityksellä, koska palautusaikaan mennessä vammaisneuvostolla ei ollut mahdollisuutta pitää varsinaista kokousta. Sihteerin kokosi lausunnon jäsenten sähköpostitse lähettämistä kannanotoista ja vammaisneuvoston hyväksynnän jälkeen lähetti sen eteenpäin Tuoviselle; liite 3.

5. Uusia jäseniä ehdotettu vammaisneuvostoon:

Vammaisneuvostoon ehdotettiin 8.3. pidetyssä kokouksessa lisättäväksi kaksi uutta jäsentä. Sihteerin esitti asian Niku Latva-Pukkilalle. Hänen vastauksensa vammaisneuvostolle oli:

” Kiitos esityksistä vammaisneuvoston täydentämiseksi. Täydentäminen ei ole kuitenkaan tarpeellista toimikauden loppuun, kun jo valittuja jäseniä ei ole esimerkiksi eronnut kesken toimikauden. Syksyllä tulee uusi mahdollisuus halukkaille ilmoittautua vammaisneuvoston jäseniksi, kun uudelle toimikaudelle

kunnanhallitus pyytää esityksiä jäseniksi. Myös Laukaan kunnan toimielimet valitsevat tuolloin uudet edustajat vammaisneuvostoon.

Aiemmin jätettiin määräaikainen täydennysmahdollisuus, kun ensimmäisellä kerralla vuonna 2019 tuli vähän esityksiä vammaisneuvostoon.”

6. Muut ajankohtaiset asiat:

- Tiedotuksia:

Leena Lehto:

Näkö- ja kuulovammaisten rovastikunnallinen leiri järjestetään Papinniemessä 10-13.8.21.

Sirpa Herronen:

Keski-Suomen muistiyhdistyksen tuettu loma järjestetään Peurungassa 23.-27.8. Lisätietoja saa yhdistykseltä.

Muistiryhmän vertaistukiryhmä kokoontuu kirjastolla kerran kuukaudessa 9.9. alkaen klo 13-14:30. Kiinnostuneet tervetulleita, tulijan ei tarvitse kuulua yhdistykseen ja osallistuminen on maksutonta.

- Puheenjohtaja päätti tämän vammaisneuvoston kuluneen kauden viimeisen kokouksen klo 13:45.

LIITE 1

Muistisairaahan kohtaaminen – Pysähdy kohtaamaan hänet

Ole oma itsesi ja ole joka solulla läsnä

- Älä piiloudu roolin taakse.
- Katso silmiin, puhu kuin aikuinen aikuiselle, arvosta keskustelukumppaniasi.

Anna aikaa, luo hetkestä kiireetön

- Rauhoita oma mielesi ja viestitä olemuksellasi kiireettömyyttä.
- Kohdistu huomiosi vain häneen: ole lähellä, samalla tasolla, katso silmiin ja kumarru häntä kohti.
- Auta myös keskittymään: kosketa kädestä, puhuttele nimeltä ja suuntaa puheesi suoraan hänelle.

Ole myönteinen

- Panosta sanattomaan viestintään: ilmeisiin ja kehonkieleen, pieniin kosketuksiin.
- Viestitä sanoillasi ja olemuksellasi positiivisuutta. Hymyile ja käytä myönteistä äänensävyä.
- Tue turvallisuuden ja onnistumisen tunteita.

Ole tilanneherkkä ja joustava

- Kuuntele, katsele ja tunnustele ilmapiiriä.
- Lue ilmeitä ja sanattomia viestejä.
- Ole kärsivällinen ja valmis yllättäviin käännteisiin. Älä luovuta vaan käytä luovuuttasi.

Odota ja anna aikaa

- Odota rauhassa, että hän saa ilmaistua asiansa.
- Älä keskeytä, arvaile tai korjaa hänen ilmauksiaan. Anna hänelle aikaa reagoida ja vastata.

Mukauta oma ilmaisusi hänen tarpeidensa mukaan

- Huomioi hänen kykynsä ymmärtää puhetta ja muuta viestintää.

- Puhu vain yhdestä asiasta samassa lauseessa. Tarjoa vain yksi vaihtoehto kerrallaan ja odota hänen reaktiotaan.
- Kysy kysymyksiä joihin voi vastata "kyllä", "ei" ja "en tiedä".
- Kerro myönteisesti ja selkeästi mitä odostat hänen tekevän.
- Pilko moniosaiset toimintaohjeet lyhyemmiksi.
- Toista tai kertaa mistä olitte puhumassa, jos hän unohtaa tai syrjähtää aiheesta.
- Käytä hänelle tuttuja, arkipäivän sanoja.
- Vältä epäsuoria viittauksia asioihin, ihmisiin tai tapahtumiin (tuo, hän, silloin).
- Käytä eleitä ja osoittamista puheesi tukena.

Tarkkaile, miten hän ymmärtää

- Jos hän ei ymmärrä, toista asia kerran tai ilmaise asia eri tavoin. Lopeta tilanne, jos hän ei ymmärrä ja johdata keskustelu toiseen aiheeseen.

Kuuntele ja kuule!

- Muistisairaalla on sanottavaa, tarpeita, tunteita ja ajatuksia silloinkin, kun ne soljuvat ulos hitaasti, epäselvästi tai epäjohdonmukaisesti – ja myös silloin, kun hän ei enää sanallisesti pysty niitä ilmaisemaan.

Lähteet:

- <https://www.muistiliitto.fi/fi/muistisairaudet/erityiskysymyksiä/muistisairaana-ihmisen-kohtaaminen>
- https://papunet.net/sites/papunet.net/files/materiaalia/Hoivalluksia/kohdaten_netti.pdf

LIITE 2.

Ohjeistusta vaikeavammaisten kuljetuspalvelua käyttäville asiointi- ja virkistysmatkoihin

Maakunnallisen kuljetuspalvelun yhtenäistämisen myötä käytössäsi oleva X-card taksikortti poistuu käytöstä. 1.6.2021 jälkeen voit hävittää kortin. Kyydinvälityskeskus muuttuu, huomioi alla oleva ohjeistus. **1.6.2021 alkaen käytössä ei ole enää taksikorttia, vaan kaikki matkojasi koskeva tieto on kyydinvälityskeskuksesta. Kyyti tilataan aina kyydinvälityskeskuksesta.**

Voit käyttää sinulle vammaispalvelulain mukaisesti myönnettyä kuljetuspalvelua asiointiin ja virkistykseen huomioiden yksilöllinen päätöksesi palvelusta.

Voit käyttää kuljetuspalvelumatkoja Laukaassa, Hankasalmissa, Konnevedellä, Äänekoskella, Uraisilla, Toivakassa ja Jyväskylässä.

Kuljetuspalvelua käytettäessä asiakas eli sinä olet kyydissä. Esimerkiksi pelkkiä ostoksia ei voida kuljettaa. Huomioithan myös, ettet voi käyttää asiointi- ja virkistysmatkoihin tarkoitettuja kuljetuspalvelumatkoja muuhun tarkoitukseen. Tarvittaessa kuljettaja voi tarkistaa asiakkaan henkilöllisyyden.

Näin tilaat kuljetuksen kyydinvälityskeskuksesta 1.6.2021 alkaen

Tilaa kuljetus kyydinvälityskeskuksen kautta. Muulla tavoin tilattuja matkoja ei voida korvata.

- Tilaus puhelimitse soittamalla numeroon **014 3710 226**
- Tilaus lähettämällä tekstiviesti numeroon **050 400 9119**
- Tilaaminen henkilökohtaisella internet/mobiili – tilaussovelluksella

Tilaussovelluksella tilaaminen vaatii henkilökohtaisen kirjautumistunnuksen, otathan yhteyttä omaan sosiaalityöntekijääsi. Käytössäsi tulee olla tietokone tai älypuhelin, jossa on internetyhteys.

Tekstiviestivahvistus

Halutessasi sinulla on mahdollisuus saada tilauksestasi vahvistus tekstiviestillä. Saat toisen tekstiviestin 5 minuuttia ennen auton saapumista. Mikäli auto on myöhässä yli 10 minuuttia, saat myös siitä tiedon tekstiviestillä.

Saat palvelun käyttöön/pois käytöstä ilmoittamalla siitä kyydinvälityskeskukseen.

Tilaathan kuljetuksen hyvissä ajoin, mielellään edellisenä päivänä:

- Tilaa matka viimeistään 1 tuntia ennen toivomaasi lähtöaikaa
- Voit myös tilata useampia matkoja yhdellä puhelinsoitolla. Kyydinvälityskeskus ja sinä asiakkaana sovitte tilausvaiheessa arvioidun noutoajan.
- Tilauksen ennakointiaika ei ole käytössä kello 22–06, vaan voit tilata kuljetuksen, kun tarve ilmenee ja kyyti järjestetään sopivan auton löydyttyä.

Huomioithan aina, että auton saapuminen kestää vähintään matkaan kuluvan ajan.

Korvattava matka on yhdensuuntainen. Yhdensuuntainen menomatka on lähtö pisteestä A pisteeseen B. Yhdensuuntainen matka ei voi päättyä takaisin lähtöpisteeseen.

Yhdensuuntainen matka ajetaan aina tarkoituksen mukaisinta reittiä asiointikohteeseen.

Kerro matkaa tilatessa keskukselle:

- lähtöosoite ja määränpää
- toivottu lähtöaika tai saapumisaika kohdeosoitteeseen
- välipysähdykset ja poikkeamat
- henkilömäärä (saattaja ja mahdolliset muut matkustajat)
- mukana kulkevat henkilökohtaiset apuvälineet (esimerkiksi rollaattori, pyörätuoli)
- muut erityistarpeet (mm. noutaminen sisältä, saattaminen perillä, istuinsuojien tarve, istuinkoroke, suuret matkatavarat ja apuvälineet)
- asiakkaalla on itsellään turvaistuin
- mukana kulkevat eläimet (esimerkiksi opaskoira)

Osa matkoista on mahdollista tilata pikamatkoina, ilman tilauksen ennakointiaikaa

Sinulla on käytettävissä kuukaudessa neljä (4) yhdensuuntaista pikamatkaa. Pikamatkat sisältyvät sinun jo olemassa oleviin, myönnettyihin kuljetusmatkoihin. Pikamatka tarkoittaa sitä, että kun tilaat auton, saat sen heti, kun sopiva löytyy ja ennättää paikalle. Huomioithan kuitenkin, että auton saapumisessa kestää vähintään matkaan kuluva aika. Kaikkia kuukaudessa käyttöön annettavia pikamatkoja ei tarvitse käyttää. Pikamatkat eivät siirry kuukaudelta toiselle.

Postiosoite

Laukaan kunta

PL 6

41341 Laukaa

Puh. (014) 2675 000 vaihde

Faksi (014) 831 525

www.laukaa.fi

e-mail: etunimi.sukunimi@laukaa.fi

Samassa kyydissä voi olla muitakin asiakkaita

Kyydinvälityskeskus yhdistelee kuljetustilauksia mahdollisuuksien mukaan. Kanssasi samassa kyydissä voi siis olla useita kuljetuspalvelun asiakkaita. Pyrihän matkustamaan hajusteetta.

Yksittäiskuljetukseen verrattuna yhdistellyn matkan matka-aika saa olla enintään kaksinkertainen, mutta lyhyillä matkoilla se voi olla aina kuitenkin vähintään 15 minuuttia. Matka-aika ei saa kuitenkaan pidentyä yli 45 minuuttia verrattuna asiakkaan suoraan matkaan.

Jos et tarvitse matkaa, muistathan perua tilauksen

Jos et tarvitsekaan tilattua matkaa, peru se viimeistään 30 minuuttia ennen lähtöaikaa. Kyydin myöhässä peruminen on yksi kuljetuspalvelumatka.

Sinä maksat omavastuuhinnan

Kuljetuspalvelumatka on yhdensuuntainen matka tarkoituksen mukaisinta reittiä lähtöosoitteesta tilauksen yhteydessä ilmoitettuun kohdeosoitteeseen. Asiakkaana sinä maksat matkoista omavastuuhinnan. Alle 16-vuotiaan omavastuuosuus on 50 prosenttia aikuisen omavastuun hinnasta.

Matkan pituus (km)	Omvastuu (€)
0-6	3,30
6-9	3,60
9-12	3,90
12-16	4,70
16-20	5,50
20-25	6,10
25-30	6,80
30-35	7,40
35-40	8,20
40-45	9,30
45-50	10,10
jne.	

Odotusaika ja välipysähdykset

Matkasi voi sisältää yhden enintään 10 min kestävän pysähdyksen, joka sijaitsee reitin varrella, ilmoitetun lähtö- ja määränpään välillä. Välipysähdyksenä olevan asiointikohteen tulee sijaita siten, että pysähdyksen kohteena oleva kiinteistö tai kiinteistön liittymä sijaitsee asiakkaan alkuperäisen reitin varrella.

Yhdensuuntaiseen matkaan sisältyvä välipysähdys on esimerkiksi lyhyt asiointi tai postin vieminen. Välipysähdyksestä on ilmoitettava tilauksen yhteydessä.

Reitiltä poikkeama

Jos reitiltä poiketaan välipysähdyksen vuoksi, on kyse uudesta kuljetuspalvelumatkasta, josta maksat erillisen omavastuun.

Esimerkiksi:

Kukkakimppun noutaminen kyläilypaikkaan mennessä matkan varrella on yksi matka.

- Kun kukkakimppu haetaan muualta kuin matkan varrelta on se uusi kuljetuspalvelumatka ja siitä maksetaan erillinen omavastuu.

Saattaja tai muut matkustajat

- Ilmoitathan saattajasta matkaa tilatessa. Saattajana toimivasta henkilöstä ei peritä maksua. Saattajana ei pääsääntöisesti voi toimia henkilö, joka itse on oikeutettu vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun. Vammaispalvelun sosiaalityö voi tehdä asiakaskohtaisia ratkaisuja saattajana toimivasta henkilöstä.
- Asiakkaan 12 vuotta täyttänyt lapsi voi toimia saattajana. Ilmoita matkatilausta tehdessä, jos lapsi toimii saattajanasi. Muussa tapauksessa lapsesta maksetaan normaali omavastuumaksu.
- Kuljetuspalveluasiakkaan mukana matkustavista mahdollisista muista henkilöistä (esim. perheen jäsenistä) peritään matkakilometrien mukaan määräytyvä kertamaksun hinta. Matkustajalle, jolla on vaikeavammaisten kuljetuspalvelu, matka on kuljetuspalvelumatka ja siitä peritään omavastuu. Lisämatkustajana ei voi olla henkilö, jonka matkaoikeudet on käytetty kuluvalta kuukaudelta loppuun.

Kelan ja vakuutusyhtiöiden korvaamat sairaus- ja kuntoutusmatkat

Kelan ja vakuutusyhtiöiden korvaamiin matkoihin et voi käyttää vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua. Näitä matkoja ovat esimerkiksi:

- lääkäri-, laboratorio- ja terapiakäynnit
- lääkinnällisen kuntoutuksen maksusitoumuksella hankittavien apuvälineiden sovitukset
- lääkärin määräämät tutkimus- ja hoitokäynnit
- silmälääkäri- ja hammaslääkärimatkat

- koronarokotus (Kelan ajantasaisen ohjeen mukaisesti)

Kelataksin tilausnumero 0800 30 22 59 Keski-Suomi. Lisätietoja Kelalta puhelin 020 692 204.

Ota yhteyttä vammaispalveluihin

- muutosta toiselle paikkakunnalle
- siirtymisestä pitkäaikaiseen laitoshoittoon
- muista syistä, jotka estävät kuljetuspalvelun käytön
- jos tarve palvelulle päättyy tai muuttuu
- henkilökohtaisissa erityistilanteissa

Ensisijaisesti palaute taksien saatavuudesta / toiminnasta yms. annetaan taksivälityskeskukseen: asiakaspalautteet@ksmyk.fi

Palautetta voi antaa myös vammaispalveluiden kuljetuspalveluista vastaavalla henkilöllä välitettäväksi taksikeskukselle.

Lisätietoja tarvittaessa antavat:

Sosiaaliohjaaja: Anita Myllymäki, puh. 040 572 3534

Sosiaalityöntekijä Hanna Tienhaara, puh. 050 5

LIITE 3.

KANNANOTTO JYVÄSKYLÄN SEUDUN JOUKKOLIIKENTEEEN LINJASTOSUUNNITELMAN LUONNOKSESTA

LAUKAAN KUNNAN VAMMAISNEUVOSTOLTA 29.4.2021

Tärkeänä pidettyjä huomioitavia asioita linjastosuunnitteluun liittyen:

Toivomme esteettömyyden huomioimista linjaston ominaisuuksia suunniteltaessa ja rakennettaessa. Huomiota tulisi kiinnittää mm. pysäkkien sijaintiin ja esteettömään kulkuun niille. Esteetön ja toimiva kyytiin pääsy tulisi varmistaa myös apuvälineitä käyttäville, sekä muutoin huonosti liikkuville henkilöille.

Tähän liittyen koemme erittäin tärkeänä bussikaluston laadun huomioimisen. Matalalattiabussikalustoa ja muutoinkin toimivaa palvelulinjastoa toivotaan kaikille linjoille.

Julkiselta linja-autoliikenteeltä toivoisimme toimivia yhteyksiä myös kunnan pienempiin kyliin. Osa tärkeistä reitistöistä näyttää poistuneen. Herää kysymys, kuinka silloin suunnitellut nopeat ja sujuvat yhteydet ovat kaikille toimivia.

Toivomme myös vammaiskortin huomioimista, sekä henkilöstön tietoisuuden lisäämistä myös niiden ihmisten osalta, joille liikkuminen tuottaa hankaluuksia.

LAUKAAN KUNNAN VAMMAISNEUVOSTO